

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Neratovice, Školní 900

Školní 900, 277 11 Neratovice

Identifikátor školy: 600 047 407

Zřizovatel: Město Neratovice, Kojetická 1028, 277 11 Neratovice

Školský úřad Mělník, Tyršova 105, 276 01 Mělník

Termín konání komplexní inspekce: 6. - 10. prosinec 1999

Čj.	031 270/99-2163
Signatura	kc3ct102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Plánování a příprava výuky vychází z učebního plánu zvoleného vzdělávacího programu *Základní škola*. Týdenní časová dotace i členění českého jazyka na mluvnickou, slohovou a literární výuku programu odpovídá. Kontinuita výuky je zajišťována především prací předmětových komisí, zpracováním časových tematických plánů a také tím, že většinou učitel postupuje se třídou. Předmět je posilován volitelným *Cvičením z českého jazyka* v devátém ročníku. Bezprostřední přípravu učitelů do značné míry ovlivňuje výběr učebnic. Učitelé vyučují podle nich a neřídí se učebními osnovami. Tak došlo k porušení osnov v II. A třídě, kde byla probírána antonyma a synonyma a děti určovaly slovem i číslicí slovní druhy (kromě zájmen, příslovcí a spojek). I přes motivující a soutěživé formy uplatněné učitelkou byly děti přetěžovány. Ze stejného důvodu došlo i k porušení osnov v sedmých třídách zařazením učiva osmého ročníku (slovesný vid, třídy, vzory). Přístup k žákům se specifickými vývojovými poruchami je dobrý. Vyučující jsou informováni a především na prvním stupni byly hodiny připravené tak, aby práce byla diferencována a žákům s poruchami jsou zadávány jiné úkoly. Na druhém stupni učitelé uplatňovali individuální přístup. Pro žáky se specifickými vývojovými poruchami jsou zařazovány do rozvrhu nácvikové hodiny: na prvním stupni celkem pět skupin, na druhém stupni tři skupiny. Nácvik provádějí zkušené učitelky, které absolvovaly kurzy pro nápravu specifických vývojových poruch. Celkově byla v plánování a přípravě shledána vzhledem k porušení osnov citelně slabá místa.

Na prvním stupni je 84 % hodin zajištěno učitelkami s odbornou i pedagogickou způsobilostí, na druhém stupni je to 87 %. Více než pedagogická a odborná způsobilost ovlivňují pozitivně výuku českého jazyka osobnostní předpoklady. Ze sedmi sledovaných hodin byla jedna vynikající, dvě velmi dobré, tři dobré a jedna ještě vyhovující. Na druhém stupni byly ze sedmi hospitovaných hodin dvě hodnoceny jako velmi dobré a pět bylo dobrých. Materiální podmínky pro výuku jsou na dobré úrovni, všichni žáci měli učebnice, na prvním stupni pracovní sešity a dále dostatečné množství didaktických pomůcek, na slabší úrovni je vybavení audiovizuální technikou. Dobře je vybavena školní knihovna, učitelé postupně vytvářejí videotéku. Psychohygienické zásady byly více dodržovány na prvním stupni, zde také vytvořily učitelky podnětější prostředí pro žáky. Všechny třídy byly světlé, teplé a esteticky vhodně upravené. Celkově jsou hodnoceny podmínky výuky jako průměrné.

Hodiny českého jazyka byly připravené, výukové cíle byly jasně stanoveny a odpovídaly (kromě jedné hodiny) věku žáků. Z použitých metod a forem práce převládalo orientační opakování, většinou velmi dobrý řízený rozhovor, kterým učitelé vedli žáky k vyvozování poznatků, systemizaci a aplikaci učiva. Žáci účelně pracovali s dalšími informačními zdroji (slovníky, pravidly), s učebnicemi a namnoženými materiály, téměř v každé hodině byla zařazena samostatná práce. Didaktické zásady byly dodržovány. Organizace, metody a formy práce byly hodnoceny jako velmi dobré.

Vstupní motivační metody byly ve všech hodinách zastoupeny seznámením s cílem a programem hodiny. Průběžné motivační vstupy či výzvy byly realizovány lépe na prvním stupni, na druhém jen sporadicky. V tomto směru byly zaznamenány citelné rezervy. V hospitovaných hodinách byli žáci zřídka klasifikováni. Průběžné slovní hodnocení mělo pozitivní a povzbuzující charakter. Celkově převládá ve škole kritériální typ hodnocení, učitelé porovnávají výsledky diktátů, prověrek a testů jednotlivých tříd. Formativní hodnocení bylo na druhém stupni zaznamenáno v sedmém a osmém ročníku. Zcela absentovalo závěrečné zhodnocení práce žáků, splnění cíle hodiny, k sebehodnocení byli žáci vedeni pouze v jedné hodině. V oblasti motivace a hodnocení zaznamenala inspekce citelně slabá místa.

Komunikace mezi učiteli a žáky byla vstřícná, převládal přátelský přístup. Učitelé vedou žáky k vzájemné toleranci a respektování. V hodinách nemusely být řešeny nežádoucí projevy žáků. V úrovni verbální komunikace učitelů převažovala pozitiva. Interakce a komunikace měla celkově velmi dobrou úroveň.

V plánování a přípravě a stejně tak v oblasti motivace a hodnocení shledala inspekce citelně slabá místa. Podmínky výuky jsou průměrné. Organizace, metody a formy práce i interakce a komunikace mají nadprůměrnou úroveň. Výuku ve škole ovlivňují osobnostní předpoklady učitelů.

Celkově je úroveň výuky českého jazyka hodnocena jako průměrná.

Matematika (druhý stupeň školy)

Zpracované časově tematické plány korespondující s obsahem učiva, osnovy jsou dodržovány. Doplněním k výuce matematiky je zavedení volitelných předmětů: *technické kreslení, informatika* a v jednotlivých ročnících nabízené *doučování*. Vyučující neprovádějí dostatečnou a potřebnou analýzu hodnocení písemných prací, nezabývají se příčinami neúspěchu žáků, omezují se pouze na konstatování četnosti klasifikace. Sledované průběhy hodin ukazují na nedostatečnou přípravu, vyučující vycházejí převážně z rutiny bez stanovení dílčích cílů a promyšlení metod a forem práce.

Na druhém stupni bylo sledováno čtrnáct vyučovacích hodin u všech vyučujících. Výuku zajišťují čtyři odborně a pedagogicky způsobilé učitelky. Škola nedisponuje odbornými učebnicemi, využívány jsou převážně kmenové třídy. Prostředí těchto tříd je standardní, nevybavené matematickými didaktickými pomůckami, potřebnou audiovizuální technikou, zpětnými projektory. Učebna výpočetní techniky je využívána sporadicky. Nástrojem předávání znalostí je pouze frontální způsob výuky s použitím křidy, tabule a mluveného slova, vyznačující se značnou pasivitou žáků. Vyjma jedné hodiny zcela absentovalo působení na vizuální vjemy žáků, podněty k aktivnímu učení, aktualizace učiva a vedení k aplikaci poznatků.

Motivačním stimulem je přísná klasifikace a jejím prostřednictvím tlak na udržení pozornosti a domácí přípravu. V některých hodinách vyučující současně s žáky zapisoval text na tabuli nebo jej jako výklad diktoval. Procvičování se většinou soustředilo na žáka u tabule, ostatní se účastnili podle zájmu. Značné množství sledovaných hodin přecházelo výpočty do přestávky, zcela chyběla pedagogická zásada shrnutí a upevnění získaných poznatků. Nedostatečně promyšlené metody a formy práce, spolehnutí se na letité způsoby výuky bez použití didaktických pomůcek jsou příčinou neefektivních hodin.

Ve všech sledovaných hodinách byly ve středu dění učitelky, žáci komunikovali pouze jednoduchými odpověďmi.

Podmínky výuky jsou z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících velmi dobré, z hlediska materiálně technického jsou nevyhovující. Plánování a příprava výuky vykazují výrazné nedostatky. Organizace, metody a formy práce mají citelně slabá místa. Motivace a hodnocení jsou nevyhovující. Interakce a komunikace mají citelně slabá místa.

Matematice na druhém stupni školy je vyučováno s výraznými nedostatky.

Matematika (první stupeň), prvouka, vlastivěda.

Týdenní časová dotace hodin je v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Návaznost výuky mezi jednotlivými ročníky je sledována metodickými orgány. Učitelé se na vyučování pečlivě připravovali včetně příkladů a různých úkolů na deskových a magnetických tabulích, fóliích apod. Pro žáky s diagnostikovanou vývojovou poruchou učení byly připraveny korekční pomůcky,

předtíštěná zadání úloh k doplňování. Ojediněle byla zaznamenána i nepromyšlenou přípravu na výuku, která negativně ovlivnila předpokládaný cíl hodiny.

Personální podmínky výuky těchto předmětů na prvním stupni odpovídají zhruba celkovému podílu výuky s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Matematika je v 25 % vyučována bez požadované způsobilosti. Vybavení učeben vzhledem k činnostem a cílům bylo převážně velmi dobré. V hodinách matematiky byly používány názorné pomůcky a další metodický materiál. Při výuce prvouky a vlastivědy byly využity encyklopedie a další zdroje informací. Využití didaktické techniky v hodinách bylo ojedinělé, výpočetní vůbec. Žáci pracovali s učebnicemi a zejména s pracovními sešity. Třídy umístěné v přístavbě školy mají nevyhovující prostorové podmínky. Relaxační činnosti jsou zařazovány do většiny hodin, špatné je vesměs držení těla žáků při psaní. K výzdobě tříd kromě účelně využívaných pomůcek slouží výtvarné práce žáků, estetický dojem je příznivý.

V prvních ročnících se žáci bez výraznějších problémů adaptovali na školní prostředí. Ve většině hodin byla respektována zásada přiměřenosti. Ve dvou hodinách prvouky požadavky v dílčím úkolu neodpovídaly možnostem žáků. Pozitivem většiny hodin bylo časté střídání činností, zařazování herních prvků, individuální přístup k žákům podle jejich schopností (vnitřní diferenciací při procvičování učiva - s jednou opačnou výjimkou). Pouze ve dvou hodinách žáci graficky znázorňovali slovní úlohu, jinak je vyžadováno řešení přímo, což se projevuje v nízké úrovni pochopení. Samostatné tvořivosti dětí nebyl dáván vždy dostatečný prostor při sestavování odpovědí k slovním úlohám, při hledání alternativních možností jejich řešení. Zadávání domácích úkolů postrádalo diferenciaci podle schopností žáků. Kontrole výsledků samostatné práce žáků frontálním způsobem byl věnován velký časový prostor, zpětné vazby jsou často méně efektivní, což se projevuje v prostojích rychleji pracujících žáků.

K úvodní motivaci byla využívána nejčastěji písnička a mezipředmětové vztahy. Často byl jako vstupní motivační metoda zařazen řízený rozhovor, při kterém žáci uváděli svoje zkušenosti související s probíraným učivem. Pochvala a povzbuzení jsou převažujícím přístupem. Nápaditou motivací je cvičení s písničkou. Při opakování a procvičování probírané učební látky je převážně kladen důraz na pamětní zvládnutí učiva, v menší míře na jeho aplikaci. Při samostatném řešení zadaných úkolů poskytovali vyučující žákům individuální pomoc. Závěrečnému zhodnocení práce a sebehodnocení nebyl vždy věnován dostatečný časový prostor.

Atmosféra většiny hodin se vyznačovala vzájemnou důvěrou, úroveň pracovních návyků je velmi dobrá. Hodiny matematiky vyučující zpestřili luštěním křížovek a matematických hádanek, soutěživými prvky, ojediněle zařazením skupinové práce. Ve většině hodin pracovali žáci s chutí a se zájmem. Nedostatky mají žáci při požadavku souvislého slovního vyjádření a interpretaci výsledku. V několika hodinách byly užívány či tolerovány výrazy obecné češtiny. Písemnému projevu ve vzorku žákovských sešitů je věnovávána náležitá pozornost.

Plánování a příprava výuky je hodnocena jako velmi dobrá. Personální podmínky jsou průměrné. Materiální a psychohygienické podmínky v nadpoloviční většině zhlédnutých hodin měly velmi dobrou, v ostatních hodinách dobrou úroveň. Organizace hodin a v nich použité formy a metody vykazují negativa a pozitiva v rovnováze. Motivace, hodnocení a komunikace jsou na průměrné úrovni.

Výuka matematiky na prvním stupni je průměrná. Prvouka má spíše nadprůměrnou úroveň.

Cizí jazyky

Škola v současné době opouští od své profílance, tj. školy s rozšířeným vyučováním cizích jazyků. Rozšířené vyučování se uskutečňuje již jenom ve třech třídách druhého stupně, ve školním roce 2001/2002 tato výuka končí. Kromě anglického a německého jazyka je ještě možnost studovat formou kroužků jazyk francouzský a ruský (studium je určeno žákům nejvyšších ročníků), jako

další nadstandard probíhá i výuka anglického jazyka pro děti 3. ročníku (v letošním školním roce se jí zúčastňuje 45 žáků ve třech kroužcích). Učební plán je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem, členění učiva odpovídá osnovám. Zavedené jednotné řady učebnic pomáhají i v otázce kontinuity výuky. Problematika osnov je garantována i dobře pracující předmětovou komisí cizích jazyků.

Cizím jazykům vyučuje celkem jedenáct učitelek a učitelů (včetně I. stupně). Pouze dvě učitelky jsou pedagogicky i odborně způsobilé k výuce cizích jazyků. Ve škole nechybí odborná pracovníci cizích jazyků, navíc jsou využívány i dvě částečně specializované pracovny. Vzhledem k vysokému počtu hodin (týdně se jich vyučuje jen na II. stupni přes sto) je toto nezbytné, přesto třetina sledovaných hodin cizích jazyků v 6. - 9. ročníku neprobíhala v těchto učebnách. Materiální vybavení je standardní - vyučující používali k výuce především magnetofony - ty byly použity v devíti případech z patnácti sledovaných hodin. Práce žáků se slovníky byla zaznamenána pouze v jednom případě, žáci nevyužívali časopisy v hodině (z finančních důvodů je k dispozici vždy jeden výtisk pro dvojici žáků posledních tří ročníků), ani jednou nebyl použit zpětný projektor či videorekordér. Slovníků není dostatek, chybí i více magnetofonových nahrávek. Jiné další zdroje informací nebyly využity, včetně výpočetní techniky. Psychohygienické podmínky výuky jsou na standardní úrovni. Přílišná koncentrace hodin německého jazyka (např. tři hodiny ve třídě VIII. B ve třech po sobě následujících dnech) je způsobena studiem učitelky. Optimální jsou z didaktického hlediska počty žáků ve třídách - v hodinách cizích jazyků je třída vždy dělena na dvě oddělení.

Nejzdařilejší byly hodiny anglického a německého jazyka obou učitelek s pedagogickou i odbornou způsobilostí. Vyučující se snažili mluvit převážně vyučovaným jazykem. Tyto hodiny se vyznačovaly zejména pestrostí použitých metod a forem práce (skupinová práce, dialogy dvojic, rozhovor učitele s žákem, poslech originálního textu a práce s ním atd.), rovněž individuálním přístupem k žákům. Takto orientované hodiny se vyskytly i v jiných třídách a u dalších vyučujících. Méně zdařilé hodiny (především německého jazyka) byly vedeny spíše klasickým pojetím, tedy převážně frontálním způsobem, bez vnitřní diferenciací. Velmi dobrých podmínek (nízké počty žáků) nebylo efektivně využíváno. Samostatné vyhledávání informací bylo ojedinelé. Kladem byla i pomoc učitelů při ukládání domácích úkolů v závěru hodiny, naopak individuálně zadávaná domácí cvičení s přihlédnutím ke schopnostem žáků či vývojovým poruchám byla zaznamenána pouze v jednom případě. Péče o žáky s vývojovými poruchami učení nebyla vždy výrazná. Ve vyučování se objevily občas i tolerované nepřesnosti ve výslovnosti žáků, především na I. stupni.

Ne všechny hodiny měly zřetelný cíl, zdůrazněný už v úvodu vyučovací jednotky. Učitelé používali běžných motivačních metod - častá byla pochvala v průběhu hodiny. Hodnocení žáků bylo prováděno průběžně a jenom slovně, jen ve dvou hodinách vyučující klasifikovali známku. Pouze v jediném případě učitel klasifikaci zdůvodnil. Hodnocení bylo objektivní.

Interakce učitel - žák byla na stejné úrovni. Učitelé správně preferovali především konverzační pojetí výuky. V několika sledovaných hodinách byla komunikace obou subjektů na dobré úrovni, s dostatečným prostorem pro vyjádření vlastního názoru. Kvalita verbální komunikace úzce souvisí především s odbornou způsobilostí pedagoga.

Z patnácti sledovaných hodin byly dvě hodiny hodnoceny jako vynikající, čtyři jako velmi dobré a devět jako průměrných. Plánování a aktuální přípravu výuky hodnotíme jako velmi dobrou, stejně tak i komunikaci mezi učitelem a žáky. Z hlediska organizace, forem a metod výuky včetně motivace a hodnocení byly hospitované hodiny celkově hodnoceny jako průměrné, rovněž tak personální a materiální podmínky výuky. Jako průměrné jsou hodnoceny i psychohygienické podmínky výuky.

Úroveň jazykové výuky je hodnocena jako nadprůměrná v anglickém a průměrná v německém jazyce.

Občanská výchova

Ve všech třídách druhého stupně se vyučuje po jedné hodině občanské výchovy týdně. Tematické plány jsou zpracovány dle osnov.

Předmětu vyučují celkem tři učitelé, pouze jeden z nich je pedagogicky a odborně způsobilý k výuce tohoto předmětu. Počet hodin vyučovaných pedagogicky i odborně způsobilými učiteli tak činí 40 %. Ostatní dva učitelé však svými pedagogickými a životními zkušenostmi tento handicap nahrazují, což potvrdila kvalita jejich výuky. Ve zhlédnutých hodinách byly použity běžné didaktické pomůcky, ve dvou hodinách funkčním způsobem videorekordér a doplňující obrazový materiál. Učitelé ve všech ročnících používají ucelenou řadu učebnic. Psychohygienické zásady byly dodrženy.

Zhlédnuté hodiny měly celkově velmi dobrou úroveň. Učitelé pracovali metodou problémového vyučování, projektového vyučování za velkého podílu vlastní práce žáků (hlavně skupinová výuka). Vyučující kladli důraz na obhajobu vlastního názoru žáků, především však na rozvoj jejich logického myšlení. Zaujal i kultivovaný jazyk.

Motivace v hospitovaných hodinách byla nejvýraznější především v hodinách obou učitelů bez odborné způsobilosti - počínaje vstupní motivací a potom průběžnou motivací formou pochvaly během hodiny. Hodnocení bylo objektivní, motivující a přispívalo k navození pracovní atmosféry.

Interakce učitel - žák byla na dobré úrovni, žáci pracovali po celou hodinu vesměs aktivně, překvapili dobrou komunikací s učitelem a svými vědomostmi, obhajobou svého názoru, rovněž pohotovými reakcemi ve všech zhlédnutých hodinách.

Šest sledovaných ukazatelů (plánování a příprava; personální podmínky; psychohygienické podmínky; organizace, formy a metody; motivace a hodnocení; komunikace) hodnotíme jako nadprůměrné, pouze materiální podmínky výuky jako průměrné.

Úroveň výuky občanské výchovy je velmi dobrá.

Dějepis

Časová dotace a obsah učiva v letošním školním roce je v souladu s osnovami. Kontrolou třídních knih loňského školního roku bylo zjištěno porušení osnov ve dvou devátých třídách, a to neprobráním učiva druhé poloviny dvacátého století. Učivo bylo uzavřeno opakováním látky druhá světová válka. Kontinuitu výuky zajišťuje především předmětová komise, v tematických plánech škola vychází ze strukturalizace a chronologického řazení učiva. Sledované hodiny dějepisu byly dobře připravené.

Personální podmínky mají citelně slabá místa, 63 % hodin zajišťují učitelé s úplnou způsobilostí, 37 % hodin je zabezpečeno bez odborné a pedagogické způsobilosti. Úroveň sledovaných hodin byla rozdílná, více záleží na osobnostních předpokladech. Absence odbornosti však výuku negativně ovlivňuje. Materiální zabezpečení učebnicemi, mapami, informativní literaturou je na dobré úrovni. Psychohygienické zásady nebyly při vyučování porušovány.

V hodinách dějepisu převažovalo orientační opakování a výklad kombinovaný s řízeným rozhovorem. K těmto nejčastěji užívaným formám práce byly ještě v menší míře přiřazeny práce s mapou, s učebnicí a s ukázkami. Pozitivem bylo vyvozování poznatků, práce s historickými pojmy a vedení žáků k logickému myšlení. V některých hodinách byly využity velmi dobře mezipředmětové vztahy. Negativními prvky byly: nedokonalé zápisy do sešitů (příliš dlouhé, diktované, nepromyšlené), jednotvárnost hodin, převaha verbálního projevu učitele.

Ve výuce byly motivační metody (vstupní i průběžné) využívány průměrně. Pozitivním jevem byly zadávané otázky, které nebyly zaměřeny jen na pamětní zvládnutí učiva, ale na pochopení vztahů a souvislostí. Vždy byla realizována návaznost na předcházející učivo. Slovní hodnocení žáků bylo

povzbuzující, klasifikace známkou při zkoušení byla zaznamenána jen ve dvou sledovaných hodinách. V závěrech hodin nebylo zařazeno celkové zhodnocení výkonu a práce žáků. Oblast motivace a hodnocení byla ve sledovaných hodinách průměrná. V hodnocení žáků šestého ročníku byly v loňském školním roce zjištěny zásadní nedostatky svědčící o nezvládnutém přechodu žáků z prvního na druhý stupeň.

Komunikace mezi žáky a učiteli byla dobrá, spíše přátelská, ve všech hodinách převládala klidná atmosféra. Mezi sledovanými hodinami byly značné rozdíly, ve dvou byly uplatňovány důsledné přístupy k plnění povinností, pracovní aktivitu učitelé navozovali, v ostatních hodinách byli žáci spíše pasivní. Spíše méně byl pro žáky vytvářen prostor pro vyjádření vlastních názorů. Z kontroly loňských materiálů, především přehledu klasifikace z prvního a druhého pololetí, vyplynulo že v prvním pololetí sedm a v druhém pololetí devět žáků šestého ročníku bylo hodnoceno nedostatečnou známkou z dějepisu. Tento přístup k žákům vzhledem k faktu, že je dějepis zařazen v učebním plánu poprvé a má vytvořit základ pro pozitivní vztah dětí k předmětu, je nevyhovující.

Z pěti sledovaných hodin byly dvě s citelně slabými místy, jedna dobrá a dvě velmi dobré. Kvalita vzdělávání dějepisu byla celkově ve všech kritériích průměrná.

Celkově jsou vzhledem ke zjištěným nedostatkům v plnění osnov a v hodnocení žáků ve výuce dějepisu citelně slabá místa s výraznými nedostatky.

Hudební výchova

Předmět je vyučován v souladu s učebním plánem i osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Kontinuita výuky je zajištěna především tematickými plány, čtyři vyučující již několik let učí hudební výchovu ve stejných ročnících. Tematické plány jsou promyšlené a funkční. Na prvním stupni je hudební výchova posilována nepovinným předmětem sborový zpěv. V koncepčních plánech ředitele školy je zařazení sborového zpěvu i na druhém stupni (po dokončení studia příslušné učitelky). Příprava jednotlivých hodin byla pečlivá.

Předmět vyučují jen učitelé s úplnou odbornou i pedagogickou způsobilostí a kvalitu výuky tento fakt kladně ovlivňuje. Vybavení klavíry, syntetizátorem, Orffovými nástroji a audioteknikou je nadstandardní. Ve všech sledovaných hodinách byly respektovány psychohygienické zásady - v úvodní části se děti rozezpívávaly, následovala dechová cvičení. Vyučující vedli žáky k dodržování zásad hlasové hygieny i jejich vlastních možností.

Ve všech hospitovaných hodinách hudební výchovy zcela převládalo aktivní zapojení žáků do činnosti. Střídala se dechová a rytmická cvičení, v rozezpívání projeví žáci zautomatizované návyky. Při procvičování vokálních dovedností i nácvičku nových prvků byli vstřícní, pozorní, projevovali zájem o předmět. Žáci jsou zvyklí aktivně se zapojovat, pozorně naslouchat ukázkám, učitelé mají okamžitou zpětnou vazbu. Teoretické i praktické znalosti a dovednosti žáků jsou na velmi dobré úrovni. Hodiny byly využity efektivně, byly uplatněny mezipředmětové vztahy, emotivní i výchovné působení.

Motivaci žáků značně ovlivňuje osobnost učitele. Každý z nich má svůj osobitý přístup, všichni však žáky pozitivně motivují a vedou. Vytvářejí u nich hezký vztah k hudbě a ke zpěvu, zdařilo se jim odstranit neochotný přístup žáků k předmětu, dobré výsledky to dokazují. Hodnocení bylo výhradně povzbuzující a pozitivní, při nácvičku bylo zaměřeno na překonání obtíží a nedostatků a vedlo k nápravě a zlepšení.

Interakce a komunikace je vybudována na velmi dobrých vztazích mezi učiteli a žáky, na důvěře a ochotě spolupracovat. Žáci respektují dohodnutá pravidla. Vztah k hudební kultuře je v dětech pěstován (i na prvním stupni se často zpívá, učitelky doprovázejí při zpěvu děti na klavír) a projevuje se pozitivně.

Plánování a příprava, motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň, ostatní sledované oblasti - podmínky, organizace, metody a formy, interakce a komunikace jsou vynikající. Celkově je výuka hudební výchovy nadprůměrná.

Blok přírodovědných předmětů (přírodopis, chemie, zeměpis + volitelné předměty)

Všechny přírodovědné předměty jsou vyučovány v hodinových dotacích, které odpovídají schválenému vzdělávacímu programu se splněním minimálního hodinového přidělu pro čtyři roky druhého stupně. Velmi vhodným je doplnění volitelnými předměty biologická, chemická a zeměpisná praktika. Tím je pro část žáků významně posilován princip návaznosti na vlastní pozorování, vyhledávání informací, praktického užití poznatků a dovedností. Členění učiva do jednotlivých ročníků je dáno kvalitními tematickými plány (zpracovanými příslušnou předmětovou komisí), dále dohodnutými tématy laboratorních prací a respektováním obsahu používaných schválených učebnic. V případě přírodopisu jsou užívány učebnice s ekologickým zaměřením, ve kterých je biologická systematika méně zřetelná. Stanovené výukové cíle jsou pedagogy přizpůsobovány ve volitelných předmětech aktuálnímu složení skupin žáků.

21 % hodin zeměpisu je vyučováno učiteli bez odborné způsobilosti, přibližně 40 % hodin přírodopisu je odborně vyučováno s pedagogickou způsobilostí pro střední školy. Pro ostatní výuku má škola pedagogy s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, to se příznivě promítá do odborné úrovně vzdělávání. Kvalitu ovlivňují osobnostní vlastnosti jednotlivých učitelů. Jen pracovní chemie částečně splňuje požadavky moderní výuky. Pro praktické zaměření chybí účelové vybavení tříd (technické rozvody, účelněji vybavená pracovní místa pro žáky, funkční umístění map apod.). Do této oblasti se velmi zřetelně promítá přeplněnost školy, velmi omezená možnost zřízovat odborná pracoviště - „laboratoře poznání“. Učitelé nevyužívají dostatečně ani stávajících možností, ve sledované výuce nebylo využito dostupné didaktické techniky ani výukových programů v počítačové pracovní (softwarové vybavení škola má pro všechny hodnocené předměty).

V úrovni metodické stavby a forem výuky jsou mezi jednotlivými hodinami a pedagogy zřetelné rozdíly. Cílevědomé pěstování průřezových kompetencí, samostatné vyhledávání informací a další prvky aktivního učení úspěšně navozovali učitelé ve všech hodinách volitelných předmětů, zde měla výuka výrazně činnostní charakter. V malé míře se tyto postupy uplatňují v „klasických“ hodinách zeměpisu a částečně přírodopisu. Převládá frontální přístup. Převaha aktivit je na straně učitele, žáci jsou usměřováni pedagogem stanovenou cestou k vytčenému cíli. Většina informací zazní v hodině jen jednou, nejsou systematicky podporovány metody vedoucí k zapamatování. Skupinové aktivity a kooperativní techniky ve sledovaných hodinách (kromě výše uvedených volitelných předmětů) uplatňovány nebyly. Z hlediska systematického uplatňování účinných moderních metod a forem práce je nejlépe hodnocena výuka chemie.

Také v oblasti motivace a hodnocení jsou značné rozdíly dané osobnostními vlastnostmi jednotlivých učitelů. Společným kladným jevem je uplatňování regionálních prvků, uvádění příkladů z praxe a aktualizace. Zhruba v polovině sledovaných hodin učitelé střídáním metod, zapojováním žáků do vyvozování nových poznatků, užitím názorných pomůcek a preparátů navozovali zájem žáků a aktivnější přístup. Druhá část hodin byla ze strany žáků jen pasivním přejímáním předávaných poznatků. Převládá pozitivní přístup, inspekce však zaznamenává i z pedagogického hlediska nepřístupný postup – demotivující hromadění pouze záporných hodnocení u některých žáků. Bylo zjištěno nepřizpůsobení požadavků a úrovně odbornosti v klasifikaci zeměpisu v šestých třídách ve školním roce 1998/1999. Nový předmět se tak stává nejhůře hodnoceným, což se odráží na vztahu žáků k němu.

Vzájemný vztah učitel – žák je ve většině případů založen na důvěře, ze strany učitele je vstřícný. Ve sledovaných činnostech žáci respektovali známá pravidla chování, u některých učitelů nechybí

humor, optimistický přístup, respektování osobnosti žáka. V opačném případě (ojedinělem) žáci svou nekázní signalizovali nevhodnost použitých metod a absenci motivace. Písemné záznamy žáků jsou sledovány učiteli jen okrajově, jejich úroveň je nevyrovnaná.

Plánování a příprava výuky, personální podmínky skupiny přírodovědných předmětů jsou velmi dobré. Materiální podmínky vykazují výrazné nedostatky. Užívané metody a formy výuky jsou modernější ve volitelných předmětech, dále pak v chemii. V ostatní výuce je zřetelná závislost na osobnostních předpokladech každého učitele. V praktikách a v chemii jsou organizace, formy a metody výuky velmi dobré, v ostatních předmětech celkově průměrné. Oblast motivace a hodnocení, stejně tak interakce a komunikace jsou hodnoceny ve škále od velmi dobré, přes průměrnou až po s citelně slabými místy. Celkově jsou pozitiva a negativa v rovnováze.

Chemie a volitelné předměty: biologická praktika, chemická praktika a zeměpisná praktika jsou vyučována velmi dobře. Přírodopis je na průměrné úrovni, ve výuce zeměpisu zjistila inspekce citelně slabá místa.

Fyzika

Časové rozvržení učiva je provedeno v tematických plánech do jednotlivých měsíců školního roku, včetně laboratorních prací. Učitelé mají přehled o žácích s vývojovými poruchami učení, ale ve vyučování jim byl věnován minimální individuální přístup. V časovém plánu některých hodin nebyl vymezen dostatečný prostor pro závěrečné shrnutí a zhodnocení práce žáků.

Z pěti vyučujících fyziky pouze dvě (tj. 40 %) mají předepsanou pedagogickou a odbornou způsobilost. Tato nevyhovující personální situace ovlivňovala negativně úroveň výuky. S kabinetem fyziky, jehož vybavení má dobrou úroveň, sousedí odborná pracovna, ve které není proveden rozvod elektrického proudu, chybí v ní i vyvýšený demonstrační stůl. Je zde umístěna televizor a zpětný projektor, při výuce nebyly používány. V této učebně je vyučována část hodin, zbývající hodiny se učí v kmenových třídách umístěných na jiných patrech školní budovy. Příprava pomůcek na vyučování a jejich přenášení negativně ovlivňují kvalitu výuky. Psychohygienické podmínky výuky jsou respektovány.

V organizaci sledovaných hodin převládal tradiční způsob frontálního vyučování se zařazením demonstračního pokusu. S výjimkou tří hodin, ve kterých pomáhali žáci vyvozovat poznatky za pomoci demonstračních, nebo žákovských pokusů (těžiště práce dvou hodin), docházelo k pouhému sdělování hotových poznatků. Žáci dobře pracovali s matematicko-fyzikálními tabulkami, ojediněle byla pro doplnění učiva použita Encyklopedie techniky. Učebnice (obrázky, grafy) byly využity efektivně pouze sporadicky. Snaha učit žáky aplikovat teoretické poznatky na jevy vyskytující se v praktickém životě se objevovala ve větší či menší míře ve všech hodinách. Samostatné práci žáků, ve které by uplatňovali svoje individuální schopnosti, byl v hodinách vymezen malý časový prostor. Ve třech hodinách byly zaznamenány drobnější věcné či terminologické nedostatky.

V hodinách byl dostatek času věnován úvodní motivaci, ke které byly často využity mezipředmětové vztahy nebo zkušenosti žáků, poznatky z předcházejících hodin. V průběhu hodin byly motivační metody použity v omezeném rozsahu (příklady z denního života, pochvala). Při opakování zkoušením (ve třech hodinách) byly otázky většinou zaměřeny na pamětní zvládnutí učiva. Důkladné zdůvodnění výsledné klasifikace nebylo zaznamenáno. Většina žáků ovládala poměrně dobře dílčí úkoly, obtížně však začleňovali učivo do širších souvislostí. Frekvence známek v žákovských knížkách byla dostatečná. Závěrečnému zhodnocení práce žáků v hodinách učitelé věnovali málo času. Pouze v jedné hodině se žáci pokusili o vlastní sebehodnocení.

Řada žáků má značné problémy výstižně a věcně formulovat svoje odpovědi, popisovat pozorované jevy a děje v souvislém projevu. Úrovní komunikativních dovedností nebyla věnována systematická pozornost. Vyučující tolerovali jednoslovní odpovědi a hovorové výrazy (tyto se občas vyskytovaly i v jejich ústním projevu). Závažnější negativní postoje žáků nebyly zaznamenány, ale kromě dvou tříd nebyla zřejmá ani jejich výraznější aktivita, nebo hlubší zájem. V polovině tříd je věnována malá pozornost písemným záznamům. Ve vzorku sešitů byly i neopravené chyby, žáci nejsou vedeni k pečlivosti.

Plánování, příprava hodin, podmínky výuky, organizace, formy a metody práce jsou hodnoceny jako průměrné. Citelně slabá místa jsou v úrovni motivace a hodnocení, stejně jako v úrovni komunikace.

Výuka fyziky má průměrnou úroveň.

Informatika a praktické činnosti

Plánování informatiky je přizpůsobeno stanovení povinně volitelných předmětů, tzn. v průběhu sedmé, osmé a deváté třídy mají žáci možnost přihlásit se jedenkrát na informatiku. Šesté třídy mají pololetní výuku práce s počítačem v rámci výuky praktických činností. Časově tematické plány jsou pro všechny ročníky shodné. Praktické činnosti na druhém stupni zahrnují kromě práce s počítačem dalších pět okruhů, které jsou zařazovány do jednotlivých ročníků. Jejich volba odpovídá materiálním podmínkám školy. Plánování a příprava výuky byly až na jeden případ dobré, výjimku tvoří nelogické zařazení probíraného tématu a jeho výhradně teoretický charakter bez užití jakýchkoli pomůcek.

Výuka informatiky je realizována v učebně výpočetní techniky, zařízené čtrnácti počítači pro žáky. Počítače (PC) jsou vybaveny programem Windows 95, s možností připojení na internet. Učebna je dostatečně prostorná a vybavená tak, že mohou sedět u počítače žáci i ve dvojicích. Ve sledované výuce byl u každé sestavy jeden žák. Praktické činnosti vyučuje šest učitelů, tři mají odbornou i pedagogickou způsobilost, zbývající pouze pedagogickou. Kvalita a zejména odborná úroveň výuky je tímto stavem zřetelně ovlivněna. Materiální podmínky jsou pro jednotlivé součásti praktických činností v souhrnu dobré (školní kuchyňka není ideálním prostředím).

Vyučující informatiky většinou nevyužívala možnosti aktivního učení, které výuka na PC umožňuje a přímo nabízí, ale přílišnou frontální organizací bez vnitřní diferenciací a ve snaze pomoci pomalejším jednotlivcům často brzdila proces výuky dalších žáků. Sledovaná výuka byla velmi málo připravena a promyšlena ve prospěch aktivního učení. Organizace vyučovacích jednotek praktických činností odpovídala (až na výše uvedenou výjimku) praktickému zaměření. Vyučovací metody mají přímou vazbu ke stanoveným cílům výuky, ve výuce prací s technickými materiály se projevila nejzřetelněji malá odbornost (chyby v technologických postupech, názvosloví, v dodržování psychohygienických zásad apod.). Také požadavky ve výuce elektrotechniky byly ve sledované hodině velmi nízké se vzhledem ke schopnostem žáků devátého ročníku.

Nejúčinnějším motivačním činitelem byl ve většině případů samotný činnostní charakter výuky (výrobek, údržba venkovních prostor apod.), velmi pěkně bylo využíváno mezipředmětových vztahů.

Plánování a příprava mají citelně slabá místa. Materiální vybavení je velmi dobré pro informatiku, dobré pro praktické činnosti. Motivace, interakce a komunikace neodpovídala možnostem vyučovaného předmětu v případě informatiky, byla s výraznými nedostatky. Pro praktické činnosti je celkově průměrná. Ve volbě metod a úrovni odbornosti jsou citelně slabá místa.

S přihlédnutím k velmi dobrým podmínkám je výuka informatiky hodnocena jako průměrná, praktických činností celkově rovněž průměrná.

Tělesná výchova

Plánování vychází z osnov, které jsou zpracovány do rámcových tematických plánů. Všichni vyučující mají dále plány rozpracovány časově i obsahově do jednotlivých vyučovacích jednotek. Příprava na sledované hodiny byla vždy příkladná. Doplněním je zavedení volitelného předmětu sebeobrana. Výuka je vedena nadšeným učitelem, který osobitě dovede strhnout žáky k aktivnímu učení.

Tělesná výchova je vyučována třemi vyučujícími, z nichž je pouze jeden odborně i pedagogicky způsobilý, ostatním dvěma chybí odborná způsobilost. Škola disponuje dvěma tělocvičnami s dostatečným vybavením náradím i náčiním. V současné době je i dobře vybavena pro výuku her a nadstandardně pro výuku lyžování. Ke škole patří hřiště vhodné k výuce v případě příznivého počasí. V plánu ředitele školy je zásadní rekonstrukce, počítá s vybudováním víceúčelového hřiště s umělým povrchem.

Vyučování je organizačně zajišťováno ve dvouhodinovce jedenkrát týdně. Z hlediska psychohygieny a smyslu výuky tělesné výchovy je tato organizace nevhodná. Samotná sledovaná výuka měla ve všech hodinách kvalitní průběh, byly jasně stanoveny cíle, tempo a stavba hodin odpovídaly charakteru předmětu. Žáci měli možnost vycházet z názorných ukázek pohybu a řídit se metodickými návody. V hodinách, kde bylo ověřování zvládnutého učiva, žáci velkou většinou prokazovali osvojení získaných pohybových dovedností.

Vztah vyučujících a žáků byl vstřícný. Jediným nedostatkem bylo zjištění, že žáci jsou v průběhu roku motivováni ke zlepšení výkonu klasifikací, která porovnává všechny mezi sebou nikoli klasifikací vzhledem k možnostem jednotlivců.

Součástí výuky je i pravidelné pořádání lyžařského výcvikového zájezdu (dále LVZ). Kontrolou dokumentace bylo zjištěno, že instruktor a současně vedoucí kurzů uskutečněných v minulém školním roce nemá průkaz instruktora lyžování. Z předloženého programu a personálního zajištění nelze prokazatelně usoudit, že LVZ byl organizován v souladu s metodickým pokynem MŠMT ČR čj. 24 799/93-50.

Plánování a podmínky výuky, metody a formy, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré. Organizace je nevyhovující. Motivace má citelně slabá místa.

Výuka tělesné výchovy je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

ČŠI sledovala celkem 99 vyučovacích jednotek. Velmi dobrá je výuka hudební výchovy, tělesné výchovy, anglického jazyka, občanské výchovy a skupiny přírodovědných praktik. Průměrnou úroveň má výuka českého jazyka, německého jazyka, přírodopisu, fyziky, informatiky, praktických činností a matematiky na prvním stupni školy. Výrazné nedostatky má výuka matematiky na druhém stupni, dějepisu a zeměpisu.

Celkově jsou v kvalitě výuky pozitiva a negativa v rovnováze.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy cílevědomě realizuje koncepci školy, kterou zpracoval pro konkurzní řízení v roce 1997. Předložená *Koncepce rozvoje školy* vychází z analýzy stavu, má široké zaměření s určením bližších priorit (tři oblasti: jazyky se základem v českém jazyku, přírodní vědy vedené matematikou a s důrazem na informatiku, estetické a výchovné předměty). Organizační cíle jsou splněny: sjednocení vzdělávacího programu, zapojení většího počtu pedagogických pracovníků do řízení školy. Záměry v personální oblasti, ve změnách vnitřního prostředí školy a ve zkvalitňování vnějšího informačního systému jsou dlouhodobého charakteru. Podíl odbornosti a pedagogické způsobilosti se nedaří zlepšovat, zvláště na druhém stupni se zvýšil počet hodin vyučovaných bez požadované způsobilosti – vloni 32 %, letos 40 %. Optimální využití lidských zdrojů ve škole naráží na organizační problémy. Rodičovská veřejnost se postupně aktivizuje. V deklarované spolupráci s dalšími školami jsou rezervy. Pregnantně stanovené cíle v materiální oblasti jsou plněny průběžně a v závislosti na finančních možnostech zřizovatele. O přijetí a podpoře koncepčních záměrů zřizovatelem a školským úřadem svědčí fakt, že ředitel byl na jejich základě jmenován do funkce. Je prokazatelné také jejich projednání a přijetí pedagogickým sborem. Prováděcí strategie změn v mnoha oblastech naráží na objektivní skutečnost: prostorové podmínky jsou vzhledem k počtu žáků omezující. Plánování je pojato jako systém. Ředitel školy vede řadu dílčích plánovacích materiálů, které blíže rozpracovávají koncepční záměry. Na velmi dobré úrovni je administrativní stránka této vedené dokumentace. Některé plány (*Roční plán práce - šk. rok 1999/2000, Plán kontrolní a hospitační činnosti, Plán ozdravných opatření pro rok 1999*) jsou málo konkrétní, chybí časové údaje, finanční zabezpečení, kvantitativní údaje, verifikovatelné cíle. Samotná výuka se řídí zpracovanými časově-tematickými plány pro jednotlivé předměty a ročníky. Činnostní charakter výuky je podpořen realizací laboratorních prací v přírodovědných předmětech i sledovaná volba forem a metod práce ve volitelných předmětech. Jejich úroveň je velmi dobrá, nicméně jsou poměrně konzervativní. V žádném předmětu nevyužila škola možnosti úpravy vzdělávacího procesu škol podle metodického pokynu MŠMT ČR čj. 18 276/98-20. Všechny tři realizované učební plány (již pouze dokončovaná výuka podle programu Obecné školy čj. 12 035/97-2, učebního plánu základní školy s rozšířeným vyučováním jazyků čj. 16 333/96-22-21 a „stěžejní“ program Základní škola čj. 16 847/96-2) jsou hodinovými přiděly a členěním výuky dodrženy. Doplněním je poměrně široká škála volitelných předmětů a celkem osm nepovinných předmětů či zájmových útvarů. Pět procent z počtu odevzdaných rodičovských dotazníků, zadané inspekci, obsahuje požadavek na širší škálu zájmových činností. Pro zohlednění specifických potřeb žáků jsou zavedeny další aktivity: český jazyk pro děti s cizím mateřským jazykem, osm skupin nápravy vývojových poruch učení a na druhém stupni tzv. doučování z českého jazyka a matematiky. Pro integrované žáky (s vývojovými poruchami učení) škola zpracovává velmi dobré individuální vzdělávací plány.

Plánování je systematické, vedení školy má jasnou celkovou koncepci. Ta je přijatá zřizovatelem, školským úřadem i pedagogickým sborem, rovněž rodičovská veřejnost prostřednictvím inspekčního dotazníku neprojevila zásadní připomínky. Koncepce je reálná, limitujícími faktory jsou zejména prostorové podmínky a personální možnosti. Organizační část koncepce je již realizována, materiální záměry mají dlouhodobý charakter. V řízení změn převažuje plánovací a rozhodovací oblast nad diagnostickou. Úroveň dílčích plánovacích materiálů je nadprůměrná, některé vykazují znaky formálnosti. Vedení školy operativně reaguje a přizpůsobuje metody a nástroje naplňování cílů.

Celkově je plánování velmi dobré.

Organizování

Organizačním řádem a pracovními povinnostmi jsou jednoznačně vymezeny kompetence pracovníků školy a pomocných řídicích, metodických a poradenských institutů. Jsou tím pokryty potřebné oblasti důležité pro výchovně-vzdělávací práci i provoz školy. Jsou ustanoveny metodické orgány, jejich činnost má významný vliv na účinné řízení školy. Ředitel školy vytvořil flexibilní organizační strukturu. Dokumentace upravující činnost školy je vedena na velmi dobré administrativní úrovni, využívána je počítačová technika pro evidenci majetku, tisk vysvědčení apod. Ve škole je zřízena funkční výchovná komise. V žádostech školy o vyšetření žáků pedagogicko-psychologickou poradnou shledala inspekce nedostatky. Žáci jsou prokazatelně posíláni na vyšetření bez oficiálního doložitelného souhlasu rodičů, a tím jsou zákonní zástupci zbaveni možnosti vlastní volby psychologa.

Záznamy z pedagogických rad jsou dokladem předávání závazných pokynů, závěry z kontrolní činnosti vedení školy jsou projednávány na provozních poradách nebo schůzkách předmětových orgánů. Vnitřní informační systém je účinný, do vnitřních předpisů jsou operativně zaznamenávány metodické a jiné pokyny nadřízených orgánů. V organizaci vyučování je porušen § 9 odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších úprav tím, že každá čtvrtá třída má v jednom dni šest vyučovacích hodin v jednom sledu. V nejpočetnějších pátých třídách není využita možnost dělení v hodinách českého jazyka a matematiky (oproti vhodnému dělení některých hodin i v méně početných třídách nižších ročníků). Ve čtyřech pátých třídách je celkem 126 žáků včetně 17 žáků zdravotně postižených (16 x vývojová porucha učení). Kontrola průběhu vzdělávací práce a její dokumentace zjistila dílčí neplnění učebního plánu „odpadáním“ výuky bez závažné příčiny. Vnitřní řád školy obsahuje všechna ustanovení požadovaná výše uvedenou vyhláškou. Obsah některých jeho pasáží je na hranici porušování práv rodičů (úprava zevnějšku žáků), povinnost podpisovat domácí úkoly je jednoznačně překročením kompetencí ředitele školy. Také další pasáže jsou zastaralé či neobratně formulované (vstup do neexistující sborovny, využívání pomoci žáků při dozorech...). Práva žáků jsou součástí řádu školy pouze okrajově - jako přílohu řád uvádí *Úmluvu o právech dítěte*. Žádný žakovský orgán ustanoven není, žáci na tvorbě pravidel neparticipují. Pro žáky a veřejnost jsou ve vnitřních prostorách školy pouze „výňatky“ z vnitřního řádu školy. Používaný vnitřní metodický pokyn *Pravidla hodnocení a klasifikace žáka ZŠ* je rovněž obsahově zastaralý a neúplný. Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 1998/1999 je informačně hodnotná, splňuje požadavky § 17e zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších změn. Zcela nevyhovující je zjištěná skutečnost, že v jednotlivých třídách jsou vedeny sešity, do kterých vyučující zaznamenávají prořešky žáků (zapomínání, chování ...), což svědčí o zjednodušování výchovné práce školy.

Řízení školy je funkčně strukturováno, kompetence a poradní orgány jsou ustanoveny, systém je flexibilní a zajišťuje naplňování hlavních cílů školní práce. Organizační struktura je vymezena vnitřními předpisy, v jejich obsahu jsou pozitiva a negativa v rovnováze.

Organizování je průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení je pokračováním dobrého plánování, je funkční, méně účinná je v několika ohledech realizace správně určených cílů a zpětná vazba. Osobnostní vlastnosti ředitele školy vytvářejí předpoklady pro kooperativní styl vedení lidí. Škola není zapojena do žádného rozvojového programu. Dvě učitelky si doplňují kvalifikaci dálkovým studiem vysoké školy, prioritou v dalším vzdělávání je studium cizích jazyků (14 účastníků různých typů vzdělávacích kurzů). V rozporu s deklarovanými potřebami školy a zájmem pedagogických pracovníků je skutečnost, že v kalendářním roce 1998 nebyly vyčerpány veškeré finanční prostředky určené

prioritně na další vzdělávání pedagogických pracovníků. V předložených kritériích ředitele školy pro rozdělování nadtarifních složek mezd další odborný růst zohledněn není. Tato projednaná a zveřejněná kritéria jsou pouze výčtem a taxativním vymezením pravidelně se opakujících činností, chybí zohlednění kvality výuky a další sebeevaluační vazby. Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím je organizována, inspekce však v tomto ohledu zjistila malou efektivitu, neúčinnou kontrolu a zpětnou vazbu. Sebehodnocení školy netvoří preventivní systém, je víceméně náhodné. Ani v jedné ze stanovených priorit - mapování přechodu žáků mezi prvním a druhým stupněm školy, není analytická a řídicí činnost důsledná.

Kooperativní styl vedení a osobnostní předpoklady ředitele školy jsou perspektivou pro vedení a motivování pedagogů. V jednotlivých ukazatelích této složky řízení jsou slabá místa.

Celkově jsou ve vedení a motivování pracovníků pozitiva a negativa v rovnováze.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní a hospitační činnosti je formálně zpracován. Stanovuje kompetence řídicích pracovníků, část kontrolní činnosti je delegována na metodické orgány, třídní a ročníkové učitele. Obsahově není úplný, chybí systematická kontrola provozního úseku, jen okrajově postihuje úsek hospodářský. Není stanoveno množství kontrolních vstupů, chybí objektivizující evaluační nástroje ve většině předmětů, mnoho kontrolních akcí je plánováno bez časového určení („dle potřeby“). Také v realizaci plánu zjistila inspekce řadu nedostatků: např. v minulém školním roce byla hospitační činnost nedostatečná co do četnosti, komplexnosti a relevantnosti výstupů (práce v některých třídách, předmětech, některých pedagogů nebyla sledována hospitací vůbec); kontrola průběžné klasifikace je nedůsledná, v mnoha případech zjistila inspekce pedagogicky zcela nevhodné hromadění pouze záporného hodnocení u jednotlivých žáků, v několika případech to jsou žáci s vývojovou poruchou učení, kde odborníci (pedagogicko-psychologická poradna) doporučují velmi citlivý postup; málo účinné jsou korektivní zásahy vedení školy v případech nepřijatelné klasifikace za nesplnění, neodevzdání domácího úkolu apod.; nízká je úroveň analytické činnosti výsledků vzdělávacího procesu a plnění případných nápravných opatření; v několika případech obsah použitého širšího slovního hodnocení žáků neodpovídá požadavkům metodického pokynu MŠMT ČR čj. 23 472/92-21 k zajištění péče o děti se specifickými vývojovými poruchami učení v základních školách. Kontrola práce předmětových komisí je prováděna zejména přímou účastí řídicího pracovníka na jejich jednání. Výsledky provedených kontrol jsou s jednotlivými pracovníky projednávány. V tomto školním roce se po jmenování nové zástupkyně ředitele pro první stupeň kontrolní činnost zvýšila, přesto se výše uvedené nedostatky opakují. Vnější evaluační nástroje škola nevyužívá, jediným výstupem jsou výsledky pilotáže mezinárodního výzkumu PISA z května roku 1999. Sledování dalších výsledků žáků, kteří přešli na jiné školy (spolupráce a pravidelná informovanost je součástí koncepce rozvoje školy), není systematické.

Kontrolní činnost vedení školy netvoří systém, sebehodnocení nespočívá na objektivizujících nástrojích.

ČŠI zjistila v kontrolních mechanismech výrazné nedostatky.

Hodnocení kvality řízení

Řízení je celkově dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Pět oddělení školní družiny (dále jen ŠD) navštěvují se souhlasem zřizovatele 134 žáci prvního až třetího ročníku. Výrazným nedostatkem je skutečnost, že ŠD nemá vlastní prostory, k činnosti využívá kmenové třídy prvního stupně umístěné v přístavbě školy. Nevyhovující prostorové podmínky jsou zdůvodněním toho, že vedení školy nemůže uspokojit zájem dalších rodičů žáků o umístění ve ŠD. Při pěkném počasí využívají vychovatelky k činnostem městské sportovní hřiště a školní atrium. Materiálně-technické vybavení lze hodnotit jako průměrné. Výchovně vzdělávací činnost zabezpečuje pět vychovatelek. Celoroční plán práce ŠD je rozpracován v souvislosti s ročními obdobími. Těžiště práce spočívá v zájmové a rekreační činnosti. Z tohoto plánu vycházejí týdenní plány. Pravidelně každý měsíc organizují vychovatelky nejméně jednu aktivitu společnou pro všechna oddělení. Často při nich spolupracují s místním Domem dětí a mládeže, s Junákem a dalšími organizacemi. V rámci ŠD pracují dva zájmové útvary pohybových her.

Školní družina vhodně doplňuje činnost školy, úroveň její práce přes nevyhovující prostorové podmínky hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Vyhodnocení rodičovského dotazníku

Nepovinné dotazníky byly rozdány v pěti třídách školy, návratnost byla téměř 90 %. Nejčastěji frekventovaným problémem v rodičovských dotaznících je práce školní jídelny, která není součástí školy. Celkem 17 % rodičů upozorňuje na kvalitu, množství a organizaci výdeje stravy. Protože zmiňovaná problematika nespadá do kompetence ČŠI, žádáme tímto o reakci zřizovatele školní jídelny.

13 % rodičů upozorňuje na problémy svých dětí přímo ve výuce (kvalita výkladu nové látky, procvičení, volba metod, vztah učitel – žák). Hodnocení těchto jevů zahrnuje tato inspekční zpráva. Další upozornění jsou víceméně jednotlivá, ČŠI se jimi v průběhu inspekce zabývala.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol ve znění pozdějších úprav.
- Koncepce rozvoje školy.
- Vnitřní řád školy.
- Roční plán práce - školní rok 1999/2000, další dílčí plánovací materiály ředitele školy, metodických orgánů, výchovného poradce, jednotlivých učitelů.
- Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 1998/1999.
- Organizační řád, další vnitřní organizační materiály.
- Plán kontrolní a hospitační činnosti.
- Záznamy z provozních porad.
- Dotazník pro ředitele školy, podkladová inspekční dokumentace, hospitační záznamy ČŠI, rodičovské dotazníky předané v pěti třídách.
- Výběr žakovských knížek, sešitů, prověrek.
- Přehled klasifikace za školní rok 1998/1999.

ZÁVĚR

Podmínky

- *V personální oblasti je stávající stav výsledkem dlouhodobého vývoje, stavu v regionu, omezených možností vedení školy ve výběru; přes dílčí změny zejména na prvním stupni školy se celková situace v odborné a pedagogické způsobilosti víceméně nemění, personální podmínky jsou průměrné. Stoprocentní zajištění výuky odborně i pedagogicky způsobilými učiteli má škola v matematice (II. stupeň), chemii a hudební výchově. V chemii a hudební výchově se stav kladně odráží v kvalitě výuky, v matematice je výuka rutinní. Naopak nejnižší odbornost má výuka anglického jazyka a praktických činností. Zatímco u anglického jazyka se tato skutečnost nejeví problematickou (vliv soustavného dalšího vzdělávání), úroveň odbornosti praktických činností je zřetelně poznamenána.*
- *Prostorové podmínky školy jsou nevyhovující ve smyslu přeplněnosti školy, jednotlivých tříd (zejména pátých), neexistence či úrovně potřebných odborných pracoven na druhém stupni. Horší podmínky mají také žáci prvního stupně v prostorách přístavby. Nadprůměrné jsou pro tělesnou výchovu, informatiku, nejhorší prostorové podmínky má školní družina.*
- *Materiální podmínky jsou dobré co do vybavenosti učebnicemi, pracovními sešity, dalšími zdroji informací (včetně připojení na internet a softwarového vybavení), vybavení kabinetních sbírek, tělocvičného náradí a náčiní, didaktické techniky. Nedostatečné je jejich využití v konkrétní výuce.*

Podmínky pro práci školy jsou celkově průměrné.

Průběh vzdělávání

Průběh vzdělávání je hodnocen ve škále od nadprůměrného, přes průměrnou úroveň až po výuku s výraznými nedostatky.

V kvalitě výuky jsou pozitiva a negativa v rovnováze.

Řízení školy

Plánování je svým rozsahem, administrativní úrovní a účelností velmi dobré. Koncepce školy je pojata globálně, je reálná. Omezující v jejím naplňování jsou prostorové podmínky. V organizování jsou zřetelné prvky kooperativního vedení. Některé vnitřní materiály vyžadují inovaci a posílení participace žáků na jejich podobě. Ve vedení a motivování pracovníků jsou pozitiva a negativa v rovnováze. Nejslabším článkem řídicí práce je úroveň kontrolní činnosti. Nízká je analytická úroveň výsledků vzdělávací práce školy a méně účinné korektivní zásahy vedení školy. V kontrolním systému zjistila ČŠI citelně slabá místa.

Řízení je celkově průměrné.

Celkově je práce školy průměrná.

Ve využívání finančních prostředků přidělovaných škole státem nezjistila ČŠI neefektivní čerpání. Pouze již zmiňované nevyužití prostředků na další vzdělávání učitelů pro tento účel v roce 1998 je nepříznivou informací.

Doporučení řediteli školy:

- Vybudovat stálé učebny matematiky s množstvím didaktických pomůcek včetně audiovizuální techniky.
- Pracovnu přírodopisu upravit pro možnost využívat ji efektivně jako laboratoř.
- Systematicky řešit nízkou efektivitu výuky matematiky a informatiky, sledovat využití didaktické a počítačové techniky.
- Účinněji sledovat a ovlivňovat přechod žáků na druhý stupeň (nejenom v českém jazyce a matematice).
- Zajistit organizaci LVZ v souladu s pokynem MŠMT ČR čj. 24 799/93-50.
- Zvážit vhodnost výuky tělesné výchovy jedenkrát týdně ve dvouhodinovce, přestože má škola dostatek vlastních prostorů pro výuku.
- Změnit práci výchovného poradce především vzhledem k dodržování práv zákonných zástupců.
- Poskytnout účinnou pedagogickou pomoc začínajícím a nekvalifikovaným učitelům tak, aby svoje nedostatky ve výchovné činnosti školy nepřenašeli na rodiče žáků, zajistit zpětnou vazbu.
- Upravit obsahově řád školy, umožnit participaci všech zainteresovaných subjektů na jeho tvorbě (žakovská samospráva).
- Systematizovat kontrolní činnost, vytvořit nebo přejmout soubor evaluačních nástrojů. Analyzovat jevy a přijímat účinná opatření (nedostatky v hodnocení a klasifikaci - zeměpis, dějepis, matematika...).
- Průběžně sledovat čerpání a využívat prostředků pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Stanovit kvalitativní kritéria pro přidělování nadtarifních složek mezd.
- Při použití širšího slovního hodnocení postupovat ve všech případech podle metodických pokynů MŠMT ČR čj. 23 472/92-21 a čj. 17 228/93-22.
- Demokratizovat atmosféru školy upuštěním od úvodního hlášení žáků na začátku některých hodin, nahradit sešity se záznamy prohrěšků žáků účinnou výchovnou prací pedagogů.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Kumstýř	Kumstýř v. r.
Členové týmu	Mgr. Eva Grušová	Grušová v. r.
	Mgr. Marie Voláková	Voláková v. r.
	Mgr. Jaroslav Černý	Černý v. r.
	Mgr. František Kvasnička	Kvasnička v. r.

Pracovníci ústředí ČŠI Mgr. Martin Procházka

V Kolíně dne 4. ledna 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. ledna 2000

Razítko

Mgr. Jaroslav Kužel

J. Kužel v. r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad Mělník	2000-02-01	031 21/00-2163
Zřizovatel Město Neratovice	2000-02-01	032 22/00-2163

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	nebyly podány